

Ett Liberalt Sundbyberg

Liberalernas förslag till Sundbybergs stads budget för 2026 med plan för 2027 och 2028

Liberalerna Sundbybergs budget prioriterar:

- Kunskapsskola med satsning på svenska språket
- Öka skolpengen för att möjliggöra högre lärarlöner
- Högsta tempo när det gäller idrottsanläggningar på Örvallen
- Förskolan Dimslöjan ska vara kvar på nuvarande plats
- Nej till utbyggnad av Duvboskolan, behåll barnens utomhuslektyta
- Återinrätta en syn- och hörselinstruktör för stadens seniorer
- Återöppna Madenvägen bakom Hornbach i båda riktningarna
- Nej till sådant som lådbänkar, växthus, gatuinstallationer, onödiga uppgrävningar av gator, med begränsad nytta för Sundbybergarna
- Kräv att regionen avslutar försöket med öppna T-spärrar vid Storskogstorget och i stället driver på för att bygga klart Tvärbanan

Liberalernas budgetförslag för år 2026 med plan för år 2027 och 2028

Innehåll:

Inledning	3
Kommunstyrelsen	4
Grundskole- och gymnasienämnden	6
Förskolenämnden	8
Social- och Arbetsmarknadsnämnden	9
Äldrenämnden	10
Kultur- och fritidsnämnden	12
Stadsmiljö- och trafiknämnden	14
Byggnads- och tillståndsnämnden	16
Koncernen Sundbybergs stadshus AB	16
Ekonomiskt appendix	18

YRKANDEN:

- 1) Att kommunfullmäktige bifaller Liberalernas budgetförslag**
- 2) Att kommunalskatten i Sundbyberg lämnas oförändrad år 2026 jämfört med år 2025**

Inledning

Sundbybergarnas Sundbyberg

Staden som organisation har inget egenvärde och det är viktigt att politiken har fokus på nyttan och servicen till medborgarna. Vi behöver ständigt utveckla vår demokrati och kommunikationen med sundbybergarna. Inom ramen för den ambitionen är det bland annat angeläget att använda de olika möjligheter som digitaliseringen medger.

Sundbyberg som kunskaps- och bildningsstad

För vår stads utveckling och människors livschanser är skolan och övrig utbildning mycket central. Kunskap är viktig i sig men ger även en människa möjlighet till både intellektuell frihet, större möjligheter på arbetsmarknaden och en ökad chans att uppfylla en del av hens livsmål. Vi behöver prioritera utbildade förskolelärares löner och arbetssituation för att säkra tillgången på kompetenta pedagoger som kan ge våra yngsta sundbybergare en bra och lustfylld första resa på kunskapens stig. Det gäller inte minst på språkområdet. Där en god kontakt med barnavårdscentralerna och folkbiblioteken är en viktig pusselbit för att stimulera till läsning för våra yngsta barn och deras föräldrar. Vidare är en god tillgång till böcker och annat läsmaterial på förskolorna en viktig faktor.

Vår skolors viktigaste uppgift är att förmedla kunskaper. Detta fokus får vi aldrig släppa. I Sundbybergs stad ska vi ha en konkurrenskraftig skolpeng som möjliggör en bra nivå på lärarlönerna och goda förutsättningar både för stadens skolor och fristående alternativ. Vi måste stimulera lärarnas övriga karriärsutveckling, bidra till en god mix av övriga nödvändiga professioner i skolan, prioritera kompetensutveckling för lärarna och en kvalitativ samt tillgänglig elevhälsoverksamhet. Andra centrala faktorer i en ambitiös skolpolitik är att redan från årskurs ett stimulera läsning, säkerställa väl fungerande skolbibliotek, applicera forskningsbaserade metoder mot mobbing, inte acceptera något annat än lugn och ro i klassrummet och ge rektorerna rimliga förutsättningar för att fungera som pedagogiska ledare utan att fastna i alltför mycket administration.

En viktig ideologisk inriktning är att uppmuntra det livslånga lärandet och bildningsidealet. För våra medelålders och äldre medborgare gör vi det bland annat genom att säkerställa en kvalitativ och tillgänglig vuxenutbildning samt fokuserar på våra bibliotek och ger stöd till föreningar och studieförbund.

Föreningarnas Sundbyberg

Vårt mångfacetterade föreningsliv är en förutsättning för stadens utveckling och identitet. Det finns föreningar i Sundbyberg med olika inriktning och verksamhetsområden. Vårt föreningsliv bidrar till demokrati, bildning, folkhälsa, samt glädje och gemenskap. Det är viktigt med ett civilt samhälle bortom den offentliga sektorn och näringslivet. Staden ska arbeta för att på olika sätt underlätta för föreningarnas verksamhet. Angeläget är även att prioritera annan typ av samverkan med det civila samhället. Staden ska tillsammans med föreningarna arbeta för ett brett deltagande och inkluderande miljöer, där alla ska känna sig välkomna. Trösklar i form av avgifter och andra hinder till deltagande ska minimeras. Samarbetet med skolan och andra insatser ska tydligt välkomna även de personer och grupper som tidigare har begränsade erfarenheter av våra folkrörelser samt annat föreningsliv. Ett brett föreningsliv är extra viktigt i en tid när polariseringen ökar i samhället. Föreningar bidrar ofta till att föra samman människor över olika gränser och till att bygga broar mellan individer och grupper. I ett Sundbyberg som fortfarande har tydliga sociala barriärer är samverkan med civilsamhället en central del av all politik. Vår föreningsverksamhet är en viktig del av det förebyggande sociala arbetet genom att ge människor givande sysselsättning och bidrar till gemenskap, glädje och stärker personers hälsa. Våra föreningar gör vår fina stad starkare och bidrar tydligt till social hållbarhet.

Tryggt Sundbyberg

Alla sundbybergare ska kunna känna sig trygga i sin närmiljö. Staden ska arbeta varje dag för att Sundbyberg inte ska ha någon stadsdel med på polisens lista över utsatta områden och för att alla sundbybergare, oavsett ålder, ska känna sig trygga i sin stad. För att främja ett tryggare Sundbyberg måste alla förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare vara engagerade i vårt gemensamma arbete – allt från att hjälpa utsatta människor till att skapa en trygg fysisk miljö. Vi är alla en del av varandras trygghet. Tillsammans med näringsliv, föreningsliv och sundbybergsborna kommer vi arbeta vidare med målet att Sundbyberg ska vara en trygg stad, var man än bor.

Staden måste självklart arbeta långsiktigt för att skapa trygga människor och trygga miljöer. Samtidigt finns otryggheten i sundbybergarnas vardag. Sundbybergs stad ska prioritera ett effektivt samarbete med polisen. Det måste ske frekventa avstämmningar och överenskommelser om hur resurser ska användas för att skapa trygga miljöer här och nu.

Rekryteringen till gängen måste aktivt motarbetas för att förhindra att unga människor dras till kriminell verksamhet och gängens uppbyggnad. I Sundbyberg behöver vi även lägga särskild vikt vid de brott som sker i välfärden och drabbar de svagaste i vårt samhälle. Ingen ska stjäla från sundbybergarna ostraffat. Stadens skatteintäkter ska bidra till ett bättre Sundbyberg, inte hamna i kriminellas fickor.

Kommunstyrelsen

Övergripande mål: *Stadens ekonomi ska vara välskött, alla delar av Sundbyberg ska vara trygga att bo och vistas i, ett tydligt näringslivs- och klimatfokus i alla stadens verksamheter ska råda, exploateringsstakten ska vara hållbar.*

Kommunstyrelsens viktigaste uppgift är att föra en ansvarsfull ekonomisk politik. Den kommunala organisationen skall kontinuerligt effektiviseras; varje skattekrona ska gå dit den gör störst nytta.

All verksamhet i Sundbyberg är beroende av ansvarsfullt skötta kommunala finanser. För att långsiktigt säkra välfärd och service är det avgörande att budgeten är långsiktigt balanserad. Alla nämnder och bolag behöver bidra till en hållbar kostnadsutveckling genom kontinuerlig analys och uppföljning för att hitta kostnadseffektiva lösningar. Verksamheter som inte håller sig till sin givna ram behöver genomföra åtgärder för att säkerställa ett resultat i balans.

När vi blir fler som bor i Sundbyberg ökar behovet av skolor, förskolor, äldreboenden, fritidsanläggningar samt inte minst basal infrastruktur som vatten och avlopp. Det är viktigt att politiken är framsynt såväl när det gäller verksamheters behov som att säkerställa att det finns ekonomiska buffertar för att hantera framtida kriser och investeringsbehov.

Nedgrävningen av järnvägen med påföljande nya stadskärna är alltså Sundbybergs viktigaste stadsutvecklingsprojekt, trots de förseningar som orsakats av externa parter. Kommunstyrelsen måste likväl kontinuerligt säkra en professionell organisation med relevant kompetens för detta ändamål. Vidare måste det införas en tydligare politisk prioritering mellan alla olika stadsbyggnadsprojekt.

Tryggheten måste öka i Sundbyberg. Grundtanken är att inkludera fler aktörer och att bättre samordna trygghetsarbetet. Staden bör föra en dialog med polisen om ökad synlighet i stadsrummet och närmare samarbete med stadens skolor. Droghandel och drogmissbruk liksom missbruk av lustgas ska bekämpas. Arbetet mot hedersförtryck och våld i nära relationer ska fortsätta utvecklas. Staden ska även öka sitt stöd till ideella aktörer som utför samhällsviktig verksamhet.

Vi vill se blandade boendeformer och varierade bostadsstorlekar i alla stadsdelar utifrån dagens bostadssammansättning, inklusive bostadsrätter, äganderätter, radhus och hyresrätter. Ombildning kan erbjudas boende inom Förvaltarens bestånd, främst i de stadsdelar där allmännyttan genom Förvaltaren dominerar som ägare eller mer eller mindre har monopol.

Sundbyberg ska vara en av Sveriges mest företagsvänliga kommuner, bland annat genom att en bättre kommunikation med det lokala näringslivet utvecklas. Utmaningsrätt skall tillämpas, där företag kan ansöka om att utföra kommunala tjänster till en lägre kostnad och högre kvalitet. Det ökar mångfalden i stadens verksamheter. Sundbyberg ska stärka sin position i SCB:s nöjda medborgarindex, SKL:s nöjda kundindex och Svenskt Näringslivs näringslivsrankning. 4

Stadens tillväxt skapar löpande ett behov av nya verksamhetslokaler för förskolor, skolor och äldreboenden. Inflyttningen är svår att prognosticera vilket leder till nödlösningar. Situationen ställer krav på en mer framsynt lokalhantering. Antalet tillfälliga baracker för skola och förskola ska minska. Verksamhetslokaler bör i möjligaste mån byggas flexibla så de kan konverteras till olika behov, allteftersom behoven skiftar.

Sundbybergs tillväxt har många positiva aspekter, men har också inneburit att grönområden och natur tagits i anspråk för att tillgodose uppkomna behov av bostäder, skolor och näringsliv. För att Sundbyberg på sikt ska fortsätta vara en urban stad med närhet till grönområden och naturreservat måste staden löpande bevaka dessa värden. Detta är viktigt för våra invånare, men också för den biologiska mångfalden. Vårt fragmenterade landskap leder till att många habitat är isolerade, vilket ställer ökade krav på exempelvis spridningskorridorer för att bidra till ökad biologisk mångfald.

Sundbybergs byggprojekt ska bli mer klimatsmarta, bland annat genom att antalet solceller på stadens tak och fasader ökar. Staden ska, till stor del genom Förvaltaren AB, främja energigemenskaper.

Stadens verksamhet och investeringar ska präglas av hållbarhet. Detta möjliggörs genom kravställande processer och tydliga direktiv till organisationen som helhet. Den främsta åtgärden som staden kan vidta för att omgående minska sin miljöpåverkan är att ställa högre krav i upphandlingsförfarandet. Korrekt upphandling skall säkerställas, där man dessutom förstärker hållbarhetskraven i ramverken. Upphandling bör löpande utvärderas.

Matsvinnet i staden ska minska och maten som serveras i stadens verksamheter ska vara både hållbar och näringsrik. Det innebär mer ekologisk, lokalproducerad och säsongsbaserad mat. Krav ska ställas på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning.

Stadens styrande måste våga säga ifrån när regionstyret i Stockholms län antingen inte prioriterar Sundbyberg, till exempel kommunikationsmässigt (som det avstannade Tvärbanebygget) eller vidtar åtgärder som direkt skadar staden, som försöket med öppna T-banespärar vid Storskogstorget som ökat brottsligheten och otryggheten på platsen, och försämrat företagsklimatet genom att snatterierna rapporterats ha ökat.

Under år 2026 vill Liberalerna prioritera att:

- *Inrätta en väktarjour som är behjälplig vid stök och otrygghet.*
- *Genomföra fler trygghetsdialoger i Hallonbergen och Rissne för att ge alla invånare en chans att vara med och påverka.*
- *Genomföra fler trygghetsvandringar i Rissne och Hallonbergen och engagera boende i dessa områden, eftersom de har en god uppfattning om vilka åtgärder som ökar deras trygghet.*
- *Aktivt engagera unga i trygghetsvandringar och andra trygghetsskapande aktiviteter, för att stärka deras ansvarskänsla och delaktighet i stadens offentliga rum.*
- *Säkerställa god belysning på gångstråk och på andra dåligt upplysta platser i staden, såsom Rissne, Hallonbergen och runt Lötsjön samt utöka belysning på allmänna brottsutsatta platser, i dialog med boende.*
- *Trygghetskameror ska komplettera fler poliser genom att skapa trygghet och öka möjligheterna att klara upp fler brott.*
- *Bistå med utökat stöd till nattvandrare och grannsamverkan och se till att bilar finns att låna av staden för detta ändamål.*
- *Utveckla en 24-timmarsgaranti mot klotter, skadegörelse och nedskräpning. Invånare ska kunna lita på att staden håller vad den lovar.*
- *Missbruket av lustgas ska bekämpas.*
- *Skapa program som ger ungdomar i riskzonen för kriminalitet möjlighet till meningsfulla fritidsaktiviteter, mentorskap och praktikplatser.*
- *Utveckla särskilda insatser för att motverka våldsbejakande extremism, där unga får möjlighet att uttrycka sina åsikter och vara del av lösningen – vi ska inte bara prata om unga, vi ska prata med unga.*
- *Införa utbildningsinsatser i skolor om extremism, radikalisering och demokratins värde, för att stärka barns och ungas motståndskraft mot destruktiva ideologier.*
- *Inrätta fler ungdomsdrivna trygghetsprojekt i samverkan med civilsamhälle, föreningar och lokala företag.*
- *Satsa på snabb och tydlig åtgärd mot otrygghetsskapande miljöer – exempelvis genom klottersanering inom 24 timmar, ökad närvaro av ordningsvakter på kvällar och helger samt fler öppna mötesplatser för unga.*
- *Intensifiera arbetet mot gängkriminalitet genom tidiga sociala insatser för barn och unga som riskerar att rekryteras, kombinerat med tydliga rättsliga konsekvenser för gängrelaterade brott.*
- *Stärka samarbetet mellan polis, socialtjänst, skola och föreningsliv för att snabbt identifiera och stötta unga på väg in i gängmiljöer.*

- *Skapa en lokal avhopparverksamhet i Sundbyberg för personer som vill lämna kriminalitet och gäng, med stöd för utbildning, arbete och bostad.*
- *Införa en modell för kommunal utmaningsrätt, där fristående aktörer får möjlighet att matcha befintlig kommunal service till lägre driftskostnad.*
- *Staden ska följa upp hur väl kraven i upphandlingar efterlevs. Stickprov ska ske under varje avtalsperiod.*
- *När kommunen upphandlar ska förfarandet vara enkelt att läsa, korrekt utformat och med tydliga krav. På så sätt kan även nya, mindre och lokala företag vara med och konkurrera.*
- *Ta fram kommunikationspolicy för hur staden kommunicerar med företag.*
- *Skapa ett kontaktcenter i staden med ansvar för all kommunikation, från tillståndsfrågor till felanmälningar och nyetableringar.*
- *Tillsammans med kultur- och fritidsnämnden och stadsmiljö- och trafiknämnden arbeta med en strategi för hur kultur- och fritidsfrågorna ska komma in tidigare och tydligare i planprocessen.*
- *Inför kommunala tjänstegarantier. Staden ska hålla vad den lovar, annars ska tillståndsavgiften skrivas ned till 0 kronor.*
- *Kommunstyrelsen måste säkra en professionell organisation med relevant kompetens för projektet med nedgrävningen av järnvägen och utvecklingen i övrigt av stadskärnan.*
- *En tydligare politisk prioritering mellan olika stadsbyggnadsprojekt måste införas.*
- *Stadens styrande måste våga säga ifrån när regionstyret i Stockholms län antingen inte prioriterar Sundbyberg, eller vidtar åtgärder som är direkt skadliga för staden eller delar av den*

Grundskole- och gymnasienämnden

Övergripande mål: *Alla elever ska nå kunskapsmålen och ha minst godkända betyg i alla ämnen och kurser.*

Kunskap och bildning är skolans huvuduppgift då de bryter barriärer, öppnar nya vägar och stärker den enskildes förmåga att orientera sig och fatta egna självständiga beslut. Skolan i Sundbyberg ska därför ha höga förväntningar på varje individ och prioritera kunskap. För detta krävs en kunskapsinriktad stad med skolor i toppklass. Det långsiktiga målet är att Sundbybergs skolor ska vara Sveriges bästa skolor.

Språkutveckling måste prioriteras för hela grundskolan F-9 samt högläsning på fritids.

I arbetet med en högkvalitativ skola i hela Sundbyberg, som bland annat innebär att utbildningen ska uppväga skillnader i elevers bakgrund och förutsättningar, så ska det genomföras en socioekonomisk väl avvägd resursfördelning. Prioriterat är att verkställa en speciell lönesatsning på lärare och rektorer som arbetar i skolor med extra betydande socioekonomiska utmaningar.

Det är viktigt att det i staden genomförs ett långsiktigt planeringsarbete för skolor och dess infrastruktur. För att uppnå stadens högt ställda ambitioner för skolan när stadens resurser är begränsade krävs prioriteringar i såväl verksamheten som ekonomin. Prioriteringen är att på kort och lång sikt värna samt utveckla nämndens kärnuppgift, nämligen att förmedla kunskap.

För att nå dessa mål måste Sundbybergs skolpeng öka. Att vår skolpeng ligger markant lägre än flera omgivande kommuner ger våra skolbarn och elever sämre grundförutsättningar. Fortsätter vår skolpeng ligga lågt så riskerar stadens skolor att gå på knäna ännu mer, vilket tvingar dem till prioriteringar som inte gagnar våra barn.

Sundbybergs stad ska vara en bra, utmanande och attraktiv arbetsplats där skolutvecklingen aldrig avstannar. Våra lärare ska kunna känna stolthet över sitt yrke och ha goda förutsättningar i vardagen. Lärares uppgift ska vara tydligt och man ska få använda sin tid till undervisning. Vidare ska lärarna även ha goda förutsättningar att köpa in de läromedel, till exempel tryckta, som behövs för att lyckas med sin undervisning.

Staden ska slå vakt om rektorernas självständiga roll som pedagogiska ledare i sin skola. Hela organisationen ska arbeta utifrån barnkonventionen som är lag i vårt land. Personalen behöver ha kunskap om den och alla utredningar och handlingar ska utgå från barnperspektivet.

Tidiga och förebyggande insatser måste prioriteras. Staden ska genom ett samarbete mellan grundskole- och gymnasienämnden och kultur- och fritidsnämnden fortsätta att utveckla skolbiblioteken för att främja läsning och bildning.

Psykisk ohälsa ska förebyggas. Idrott och rörelse varje dag gör att eleverna mår bättre både fysiskt och psykiskt, samt att lärande underlättas. Elevhälsans arbete behöver förbättras genom att öka resurserna för tidiga insatser, inklusive psykologer och kuratorer, för att snabbt kunna identifiera elever som behöver stöd, både psykiskt och socialt, och därigenom motverka destruktiva miljöer.

Nolltolerans mot mobbning och kränkande behandlingar ska råda och arbetet mot mobbning och kränkningar ska bygga på forskningsbaserade metoder samt beprövad erfarenhet.

Skolorna ska även arbeta för ett demokratiskt förhållningssätt som motverkar hot och våld. All skolpersonal som arbetar med barn och ungdomar ska ha god kännedom om HBTQ-frågor.

Arbetet med att få hemmasittare att gå tillbaka till skolan måste ständigt vara pågående.

Skolan har en omistlig roll i att stärka det förebyggande arbetet mot gängkriminalitet genom insatser, med fokus på samarbete och trygghetsskapande åtgärder.

Samarbetet mellan skola, socialtjänst och polis för att tidigt identifiera och ge stöd till elever i riskzonen för kriminalitet och gängverksamhet måste stärkas. Nämnda aktörer ska gemensamt utveckla program och insatser som skyddar elever och skapar tryggare miljöer.

Mentorprogram samt förebildsinitiativ behöver utvecklas där vuxna mentorer från samhället och näringslivet fungerar som positiva förebilder för elever som riskerar att hamna i social utsatthet eller kriminalitet.

Vi behöver även satsa på trygghetsskapande fritidsaktiviteter efter skolan, i samarbete med kultur- och fritidsnämnden, som erbjuder eleverna strukturerade och meningsfulla alternativ till andra fritidssysselsättningar. Genom organiserad läxhjälp och fritidsaktiviteter kan vi stärka elevernas koppling till skolan och minska risken för att de hamnar i fel kretsar.

Stadens elever måste utbildas om konsekvenserna av gängkriminalitet, genom föreläsningar, temadagar och samarbeten med organisationer som arbetar mot kriminalitet. Skolan ska vara en trygg och säker miljö där eleverna får kunskap och verktyg för att göra positiva livsval.

Under år 2026 vill Liberalerna prioritera att:

- *Öka skolpengen*
- *Satsa på det brottsförebyggande arbetet gentemot stadens barn och unga i skolan*
- *Skapa förutsättningar för tillgängligt lärande för alla elever i våra skolor och ge bästa möjligheterna till maximalt lärande.*
- *Fördela skolpengen med utgångspunkt i de olika socioekonomiska förutsättningarna för våra skolor.*
- *Ge lärare och rektorer med hög/specialistkompetens som väljer att arbeta på skolor med betydande socioekonomiska utmaningar högre lön.*
- *Att snarast ha ett förstärkt skolsocialt team redo, i samarbete med SAN*
- *Att placera socialsekreterare på våra skolor för snabbast möjliga kontakt för elever i behov. På detta sätt ökar vi dessutom vuxennärvaron generellt på skolorna.*
- *Genomföra verksamhet inom språkutveckling i hela grundskolan, F-9.*
- *Skolan ska ha goda förutsättningar att köpa in de läromedel, till exempel böcker, som behövs för att lyckas med sin undervisning.*
- *Tillsammans med social- och arbetsmarknadsnämnden, förskolenämnden och kultur- och fritidsnämnden skall GGN arbeta för att förebygga socialt utanförskap och motverka psykisk ohälsa för barn och unga i Sundbyberg.*
- *Att utveckla arbetssätt som bidrar till ökad likvärdighet och minskar skolsegregationens effekter.*
- *Erbjuda en tillgänglig och högkvalitativ elev- och hälsoverksamhet.*
- *I samverkan med förskolenämnden och kultur- och fritidsnämnden arbeta läsfrämjande med en bred parlör av aktiviteter.*

- *Ge sektorn för lärande och bildning tillsammans med kultur- och fritidssektorn i uppdrag att utreda förutsättningar för att etablera profilklasser för årskurserna 7-9 i matematik respektive idrott. Gärna i samverkan med Stockholms Universitet och/eller Tekniska högskolan samt föreningslivet.*
- *Införa utbildningsinsatser i stadens skolor om extremism, radikalisering och demokratins värde, för att stärka barns och ungas motståndskraft mot destruktiva ideologier.*

Förskolenämnden

Övergripande mål: *Barn ska, oavsett förutsättningar, ges likvärdiga möjligheter inför skolstart. Sundbybergs förskolor, pedagogiska omsorger och öppna förskolor ska erbjuda verksamhet av hög pedagogisk kvalitet som ger varje barn möjlighet att utvecklas och lära på sina villkor.*

Alla barn ska oavsett förutsättningar få en bra start i livet. Förskolan och pedagogisk omsorg har en central roll i barnens intellektuella, språkliga och sociala utveckling. Verksamheten ska bedrivas på vetenskaplig grund med utgångspunkt i modern forskning. Liberalerna ser positivt på olika driftsformer. Vi ser gärna både fristående aktörer och kommunalt drivna förskolor. Det viktiga är kvaliteten på omsorgen.

Grunduppgifterna för förskolan beskrivs i lagstiftning, föreskrifter, kommunala och nationella styrdokument som läroplanen. Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag vilket innebär en skyldighet att anpassa undervisningen och ge det stöd som krävs för att alla barn ska ha goda chanser att nå de nationella målen, oavsett bakgrund.

Den pedagogiska verksamhet som förskolan erbjuder är ett första steg i det livslånga lärandet och ska innehålla både lekfull inlärning och social gemenskap. Ett metodiskt arbete med barnens språkutveckling i svenska språket ska hela tiden prioriteras. Digitala lärverktyg ska introduceras i undervisningen först i en ålder när de främjar och inte hämmar elevernas lärande. Alla barn som börjar förskoleklass ska ha det ordförråd som krävs för att klara sin skolstart.

Idag erbjuds det förskolor med många olika pedagogiska inriktningar som möter barns olika behov för att lära sig och utvecklas. Det är en mångfald som välkomnas och behöver värnas. Samtidigt finns det ett behov av att utvidga det kommunala utbudet av pedagogiska inriktningar.

Förskolorna ska präglas av en tydlig, tillåtande och tillgänglig verksamhet som leder till likvärdigt och lustfyllt lärande för alla barn. Att så många barn som möjligt deltar i förskolans verksamhet eller i pedagogisk omsorg ger stora vinster för både barnet och samhället i stort. Inklusiva även att föräldrarnas förutsättningar för deltagande i arbetslivet ges bättre förutsättningar. Sundbybergs stad ska därför bedriva ett uppsökande arbete för att inskrivningsgraden ska öka i förskolan. Alla barn ska kunna delta i förskolans verksamhet i en så stor utsträckning som behövs.

Liberalerna anser att staden måste intensifiera sitt arbete med volymprognoserna. Det är mycket komplicerade bedömningar och beräkningar, men dessa får ett genomslag och konsekvenser som är betydande. Detta ämne är viktigt för flera av stadens verksamheter. Vi vet att staden genom åren analyserat och prövat olika lösningar. Liberalerna önskar att extra medel tillförs för att utreda och åtgärda frågan om volymprognosernas framtida tillförlitlighet.

Den personal som jobbar på stadens förskolor gör en ovärderlig insats för verksamheten. En god arbetsmiljö och en funktionell bemanning är viktiga faktorer för en god pedagogisk verksamhet. Sundbyberg ska prioritera en hög förskollärartäthet vilket är viktigt för kvaliteten på verksamheten. Även barnskötare, som ofta besitter en lång erfarenhet, fyller en viktig funktion. Att all personal erbjuds fortbildning i tjänsten är en viktig faktor för såväl personalens som verksamhetens utveckling. En god samordning mellan enskilda förskolor och större enheter skapar en robust organisation som inte blir lika sårbar vid exempelvis personalbortfall.

En utveckling av förskolornas utemiljöer ska prioriteras för att stimulera barnens rörelseglädje, som är viktig för deras fysiska och psykiska hälsa. Gården ska vara tillgänglig för alla och tillräckligt stor för att främja barnens lek och sociala samspel, gärna med varierande terräng och i anslutning till förskolebyggnaden.

Sundbybergs förskolor ska vara en plats för alla barn. Alla former av diskriminering eller kränkande behandling måste aktivt motarbetas och ständigt förebyggas. Arbetet med att göra förskolorna tillgängliga och förebygga barns psykiska ohälsa ska fortsätta.

Under 2026 vill Liberalerna prioritera att:

- *Ett metodiskt arbete med barnens språkutveckling fortsätter att bedrivas, såväl inom kommunala förskolor som fristående.*
- *Analysera möjligheten att utöka utbudet på pedagogiska inriktningar inom den kommunala förskolan.*
- *Bedriva ett uppsökande arbete för att öka inskrivningsgraden i förskolan.*
- *Arbeta för att på sikt minska antalet barn per pedagog.*
- *Värna och fortsätta arbetet med att utveckla förskolornas utemiljöer genom att systematiskt arbeta med att stimulera rörelseglädje.*
- *Fortsätt arbeta med barn- och elevhälsan med tydligt ansvar och uppdrag på alla nivåer, för planerade insatser och åtgärder för barn och elever i behov av extra stöd.*
- *I samverkan med kultur- och fritidsnämnden samt grundskole- och gymnasienämnden arbeta läsfrämjande med en bred parlör av läsfrämjande aktiviteter.*

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Mål: Kort väg till egen försörjning och minskat utanförskap.

Alla sundbybergare som kan och vill arbeta ska ha ett jobb att gå till. Genom en konsekvent arbetslinje och bidragseffektivisering kan bidragsberoendet i Sundbyberg minska. Möjligheten till egen försörjning ska utvecklas med färre i utanförskap och fler som jobbar.

Arbetslösheten är ett av stadens största ekonomiska problem. Framför allt för den enskilde som förlorar sitt arbete och mister möjligheterna till egen försörjning. Men också för samhället som helhet. Arbetslösheten försvårar förstärkningar av välfärden – när färre betalar skatt går mindre pengar till välfärden och mer pengar till bidrag.

Som tätbebyggd stad med små avstånd och belägen inom Sveriges absoluta tillväxtcentrum borde Sundbyberg ha en av landets lägsta arbetslöshetssiffror. Nu är så tyvärr inte fallet vilket bidrar till utanförskap och gängkriminalitet.

Genom höga krav och rätt insatser kan vi minska andelen bidragsbehövande. Varje Sundbybergsbo har rätt till stöd och rådgivning för att nå sin fulla potential till egen försörjning genom företagande eller anställning.

Bidragsfusk ska aldrig löna sig. Försörjningsstöd ska gå till dem som har rätt till och behöver stödet, inte till dem som utnyttjar systemet. Den som söker ett bidrag ska motivera sitt bidragsbehov inför varje utbetalning. Allt fusk liksom aktivt mottagande av felaktiga utbetalningar måste elimineras. De som inte har behov av bidragsutbetalningar ska bidra till vår gemensamma välfärd och Sundbyberg genom att arbeta. Genom kontroller och uppföljning av felaktiga utbetalningar, tillsammans med krav på heltidsaktivering, kan staden säkerställa att offentliga medel hamnar hos dem med störst behov.

Genom att skatteintäkter går till rätt saker, att alla som kan arbeta går till jobbet och att stadens företag har så bra förutsättningar som möjligt, kan staden säkerställa att vi kan satsa på det som betyder mest för medborgarna: högre lärarlöner och mer personal i skolan. Arbetslinjen gör att vi kan satsa på skolan.

Valfriheten för den enskilde ska vara stark i Sundbyberg. Varje enskild individ ska få de typer av riktade insatser som gör att vägen till arbetsmarknaden minskar och att man blir mer anställningsbar.

Gängkriminalitet är ett av de största samhällsproblemen i dagens samhälle, och det är avgörande att vidta alla nödvändiga åtgärder för att hantera situationen. Kommunen bör därför bland annat ta fram en handlingsplan mot gängkriminalitet och utveckla sin metodik så att den blir mer evidensbaserad.

Det är viktigt att socialtjänsten är tillgänglig i hela samhället. Därför bör utvalda socialsekreterare ha sin arbetsplats på skolor och polisstationer. Genom att ha socialsekreterare i skolmiljön kan man tidigt upptäcka problem och sätta in åtgärder. En nära samverkan mellan socialtjänst och polis möjliggör effektivare insatser och stöd för både individer och samhälle. Dessutom skulle fler socialsekreterare på skolorna ha en positiv påverkan i form av minskad mobbning och minskad psykisk ohälsa.

Riktiga feriejobb minskar avståndet till arbetslivet, framför allt för de som är längst ifrån. Senaste forskningen kring feriejobb ställer en del frågor kring dess effektivitet. Därför behövs en genomgång göras för att säkerställa att jobben har den effekt vi hoppas på. För elever med icke godkända betyg erbjudas sommarskola med en ersättning som motsvarar ett feriejobb inom kommunen. På så vis ökar incitamenten att medverka i sommarskolan och i förlängningen kunna förbättra sina betyg.

Sundbyberg ska samarbeta med näringsliv och föreningsliv för att snabbt introducera svenska språket och korta vägen till arbete. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges större möjligheter till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden genom praktikplatser.

Staden ska stå upp för utsatta kvinnor och ha ett kraftfullt arbete mot våld i nära relationer eller hedersrelaterat förtryck. Utbetalning av försörjningsstöd ska ske till kvinnan i hushåll där det finns en kvinna, för att minska risken för ekonomiskt förtryck. Staden ska måna särskilt om utsatta kvinnor.

Under 2025 vill Liberalerna prioritera att:

- *Ge alla sundbybergare möjlighet att välja utförare av vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser*
- *Utveckla modellen med motprestation för bidrag för att inkludera fler, med självförsörjning som uttalat mål.*
- *Personer med ekonomiskt bistånd ska löpande redovisa sitt behov och få stöd i sitt fortsatta sökande av arbete. I samband med detta ska den gemensamma insatsen för att komma närmare arbetsmarknaden utvärderas.*
- *Genomföra en genomlysning av effekterna av stadens feriejobb baserat på nuvarande forskningsläge.*
- *Etablera ett nära samarbete med näringslivet för att kunna erbjuda praktikplatser.*
- *Placera socialsekreterares arbetsplats på skolor och polisstationer.*
- *Utveckla ett samarbete mellan GGN och SAN kring det skolsociala teamet.*
- *Skapa en handlingsplan mot gängkriminalitet*
- *Utveckla metodiken kring arbete mot gängkriminalitet så den blir mer evidensbaserad.*
- *Säkerställ att fusk och felaktiga bidragsutbetalningar följs upp och beivras. Anställ handläggare för att följa upp felaktiga utbetalningar.*
- *Möjliggör digital ansökan med automatiserad handläggning vilket påskyndar beslutsfasen.*

Äldrenämnden

Övergripande mål: Sundbybergs äldreomsorg ska präglas av trygghet, självbestämmande, integritet och ett värdigt bemötande. Att förbättra livskvaliteten för stadens seniorer är centralt och den så viktiga "guldkanten" ska genomsyra all äldreomsorg.

Med stor sannolikhet kommer framtidens äldreboenden se annorlunda ut än dagens, inte minst med tanke på den demografiska utvecklingen och de möjligheter som ny välfärdsteknik och digitala hjälpmedel erbjuder. För att säkerställa och anpassa tillgången på bostäder som på bästa sätt tillgodoser äldres behov av trygga, attraktiva och hållbara boendeformer bör en boendeplan tas fram.

Planen ska ligga till grund för en långsiktig planering av seniorbostäder samt beakta behovet av nya boenden och/eller avveckling av boenden som inte längre är ändamålsenliga. Inte minst måste framtidens boenden vara flexibla, det vill säga kunna ställas om för att härbärgera olika typer av välfärdsverksamhet. Boendeplanen ska inkludera olika driftsformer, vi ser gärna både privata aktörer och kommunalt drivna boenden, det viktiga är kvaliteten på omsorgen. Boendeplanen ska även belysa möjligheten att låta studenter, (gärna vårdstuderande) bo till reducerad kostnad i anslutning till ett äldreboende/mellanboende i utbyte mot att de spenderar tid med de äldre.

Sedan 2012 tillämpar staden Lagen om valfrihet (LOV) för hemtjänsten (HT). Vid introduktionen 2012 fanns fler än 20 privata utförare att välja emellan, (exklusive stadens egen hemtjänst), nu är de betydligt färre. Flera av företagen har tvingats lägga ner på grund av ekonomiska svårigheter eller så har staden avslutat avtalet på grund av fusk och oegentligheter. Staden arbetar aktivt med att stävja fusk, ett arbete som varit och är framgångsrikt men resurskrävande och direkt kostnadsdrivande.

Som ett led i att bekämpa välfärdsbrottsligheten vill vi se en avveckling av LOV för HT och att staden i stället upphandlar ett antal hemtjänstföretag enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Förutom att motverka välfärdsbrottslighet är målet att säkerställa högre kvalitet för den enskilde. De som beviljas HT ska kunna välja fritt mellan stadens egen verksamhet och de LOU-upphandlade privata aktörerna. Vid ansökan om hemtjänst görs en noggrann utredning avseende behovet, ofta i kombination med ett hembesök. Att införa så kallad "förenklat beslutsfattande" vid ansökan om vissa hemtjänstinsatser till personer över +66 år betyder att det är möjligt att "tona ner på ett resurskrävande inledande utredningsarbete" inför beslut. Vilka tjänster och kriterier som ska ingå i "förenklat beslutsfattande" är upp till kommunen att bestämma.

Ofrivillig ensamhet och social isolering är ett växande folkhälsoproblem som hos äldre kan kopplas till såväl psykisk som fysisk ohälsa. I arbetet med att förebygga och minska ofrivillig ensamhet är stadens Träffpunkter och Seniorkollet två oerhört uppskattade och viktiga verksamheter. Att prioritera och säkerställa verksamheterna är centralt i arbetet med att skapa sociala mötesplatser för stadens seniorer. En ytterligare åtgärd för att skapa sociala mötesplatser för seniorer är att erbjuda stadens 66+are att äta lunch i stadens skolor. Maten och måltiden är en viktig del i vardagen och att träffas och äta vällagad mat tillsammans bidrar till att ge vardagens guldkant. Att beställa hem lagad mat från restaurang är numera rutinsak. Liberalerna vill pröva möjligheten för boende på SÄBO och för personer med hemtjänst att kunna beställa lunch/middag från någon av stadens restauranger. Att få njuta mat från någon favoritrestaurang sätter definitivt en extra guldkant på tillvaron. Kostnaden för maten/tjänsten betalas av kunden.

Att som äldre ha en syn- och/eller hörselnedsättning är inte sällan förenat med social isolering, nedsatt hörsel har även kopplats till ökad risk för depression och demens. Ofta får äldre med nedsatt syn- och/eller hörselsvårigheter med att delta i sociala aktiviteter samt problem med att ta till sig såväl skriftlig som muntlig information. Möjligheterna att delta i olika sociala sammanhang påverkas negativt och risken för ofrivillig ensamhet ökar avsevärt. Med stöd och hjälp av en syn- och hörselinstruktör ökar möjligheterna för dem som drabbas att fortsätta leva ett självständigt liv både i hemmet och i samhället, vilket är starkt kopplat till ökad livskvalitet. Tjänsten har tidigare funnits i Sundbyberg och var då mycket uppskattad.

Att värna stödet till stadens volontärverksamhet för att locka fler personer att engagera sig som volontärer samt att främja samarbetet med pensionärsföreningarna är andra åtgärder för att bryta och minska ensamhet hos äldre.

Att arbeta proaktivt med olika insatser för att stärka äldres hälsa skapar möjligheter för ett tryggt och självständigt liv, men ska även ses som en "investering", då det minskar behovet av vård- och omsorgsinsatser.

För att minska belastningen hos personer som vårdar anhöriga i hemmet ska anhörigstödet värnas och utvecklas. Vilka insatser som ska implementeras ska tas fram i nära dialog mellan stadens anhörigstrateg och dem som är i behov av stöd.

Många av dem som nyttjar äldrenämndens verksamheter samt deras anhöriga har frågor av politisk karaktär avseende verksamheterna. För att underlätta kontakten mellan äldrenämnden och de som nyttjar nämndens tjänster vill vi återinrätta funktionen "kontaktpolitiker".

De som arbetar inom äldreomsorgen ska kunna förstå, tala, läsa och skriva svenska samt ha god kännedom de sju diskrimineringsgrunderna, våld i nära relationer samt psykisk ohälsa hos äldre.

Personalen är sannolikt den enskilt viktigaste faktorn för en väl fungerande äldreomsorg. Att satsa på personalen genom att skapa möjligheter för utbildning/kompetensutveckling, goda arbetsvillkor och en god arbetsmiljö, inrättandet av karriärtjänster, samt stöttning till chefer och arbetsledare är basen i en bra äldreomsorg och en förutsättning för en omsorg av hög kvalitet.

Under 2025 vill Liberalerna prioritera att:

- *Ta fram ett underlag för hur framtidens seniorbostäder ska möta målgruppens behov av ändamålsenliga boenden samt upprätta en långsiktig och stadsövergripande boendeplan för att säkra framtida funktionella och kvalitativa bostäder för äldre*
- *Avveckla LOV för hemtjänst och ersätt med LOU*
- *Införa förenklat biståndsbedömning vid ansökan om vissa hemtjänstinsatser*
- *Säkerställa verksamheten vid Träffpunkterna och Seniorkollot*
- *Låta stadens 66+are äta lunch i stadens skolor*
- *Boende på säbo och personer med hemtjänst ska kunna beställa hem lunch/middag från närliggande restaurang*
- *Återinrätta en syn- och hörselinstruktör*
- *Arbeta för att fler volontärer ska engagera sig i stadens verksamheter riktade till äldre*
- *Främja samarbetet med pensionärsföreningarna*
- *Värna och utveckla anhörigstödet*
- *Återinrätta kontaktpolitiker för nämndens verksamheter*
- *Fortsatt erbjuda utbildningsinsatser i svenska språket till all omsorgspersonal*
- *Säkerställa att alla som arbetar inom sektorn för välfärd och omsorg har god kännedom om de sju diskrimineringsgrunderna, våld i nära relationer samt psykisk ohälsa hos äldre.*
- *Satsa på personalen genom:*
 - o Utbildning/kompetensutveckling*
 - o Goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö*
 - o Etablering av karriärtjänster*
 - o Stöd till chefer och arbetsledare*

Kultur- och fritidsnämnden

Övergripande mål: *I Sundbyberg ska alla ges en möjlighet till en trygg och meningsfull fritid.*

Kultur- och fritidsnämnden för en kontinuerlig dialog med föreningslivet för att stärka den demokratiska utvecklingen i samhället, integrationen, folkhälsan och valfriheten.

Kultur, idrott- och föreningsliv är demokratiska hörnstenar i det civila samhället då det stärker bildning, folkhälsa och integration. Detta gör i sin tur att denna verksamhet är förebyggande i det sociala arbetet. Nämnden måste fortsätta det viktiga arbetet med olika konkreta trygghetsskapande åtgärder ur olika perspektiv.

Verksamheten som kultur- och fritidsnämnden bedriver och stödjer är angelägen för att skapa ett socialt hållbart Sundbyberg. Ett Sundbyberg där människor från olika sociala bakgrunder möts och utvecklas tillsammans och där segregation samt utanförskap motverkas. Alla ska känna sig välkomna i vår stads kultur- och fritidsverksamhet oavsett ålder och var du är född.

Ett stort utbud av föreningsverksamhet och annan kultur- och fritidsverksamhet är viktigt för att nå målet om ett brett deltagande. Sundbybergs stad stöttar föreningslivet på olika sätt.

Tillsammans med föreningslivet ska staden arbeta för att sänka olika trösklar till deltagande i kultur- och fritidsverksamhet. Två viktiga faktorer för att möjliggöra detta är att utveckla samarbetet med skolorna om verksamhet i nära anslutning till skoldagen och att hålla nere avgifter för att deltagande.

Vi ser positivt till på att staden ska etablera en profilklass i ett mindre antal idrotter. Före starten av denna profilklass är vårt förslag att sektorn för lärande och bildning samt kultur- och fritid ska utreda verksamhetens inriktning.

Viktigt är även att hålla nere avgifter för lokaler m.m. så mycket som möjligt för en hållbar kultur- och fritidsverksamhet. Lokalsituationen för det lokala föreningslivet är utmanande och därför måste staden bland annat på ett bättre sätt skapa tillgänglighet till skollokaler- och ytor under kvällar samt helger.

Seniorverkstans socialt viktiga verksamhet ska värnas.

Biblioteken och skolbiblioteken har en central roll i nämndens verksamhet för att uppmuntra bildning och språkutveckling. Nämnden måste fortsätta att satsa utifrån strategin för ökat läsande.

Kulturen är viktig för bildningsidealet, glädje, gemenskap och demokratins utveckling. Kultur Sundbyberg, som bland annat ansvarar för den kommunala kulturskolan, erbjuder plats för skapande, möten, lärande, bildning och upplevelser genom olika konstnärliga uttryck såsom till exempel musikverksamheten El Sistema.

Våra studieförbund är viktiga för att stimulera bildningsidealet och det livslånga lärandet.

Konsten är en viktig del av stadsutvecklingen och en del av Sundbybergs identitet. Vidare bidrar konst till människors sinnliga intryck, skapar upplevelser och sammanhang.

Idrotten är stadens största folkrörelse och har en självklar roll för att bland annat bidra till en bättre folkhälsa. Vidare bidrar idrotten även till stadens demokratiutveckling, varumärke och identitet.

I Sundbyberg finns det idrottsanläggningar som bjuder in till och kan nyttjas för spontana aktiviteter, skolverksamhet, träningar och tävlingar inom ramen för främst våra fina föreningar. Planerandet av nya idrottsanläggningar tar sin utgångspunkt i kommunikationen med föreningslivet. Det är viktigt att, gärna tillsammans med stabila fastighetsbolag med ett långsiktigt fokus, arbeta fram en hållbar plan för att slutföra planerna på framtidens idrottsanläggningar på Örvallen som bland annat presenterades med olika alternativa inriktningar redan när Liberalerna var den ledande kraften i nämnden. Vidare önskar vi återuppta Liberalernas tidigare initiativ med en hållbar spontanidrottsplats på is. På flera ställen i Sundbyberg genom konceptet Isbiten. Samt utveckla Sundbybergs IP vidare till att vara en kvalitativ och modern idrottsplats även i framtiden. För yngre sundbybergare är det angeläget att det är geografiskt nära till anläggningar och ytor för idrottsutövande och fysisk aktivitet. Idrotten gör vår fina stad friskare, starkare och mer socialt hållbar.

Staden ska undvika att driva gymverksamhet som konkurrerar med det privata näringslivet. Samarbetet mellan skolan och kultur- och fritidsverksamheten är viktig ut många aspekter, bland annat för att gynna integration och för att alla barn och ungdomar ska komma i kontakt med olika aktiviteter.

Sundbybergs fritidsgårdar arbetar för att främja barns och ungdomars fritid. Verksamheterna ska präglas av demokrati, trygghet, ett brett välkomnande av besökare och delaktighet samt prioritera ungas inflytande.

Arbetet för barn och unga med funktionsvariation ska fortsatt prioriteras likväl som HBTQ-frågor.

Den fysiska tillgängligheten till kultur- och fritidsverksamhetens lokaler och miljöer ska prioriteras.

Sundbybergs fördelning av stöd till kultur- och idrottsföreningar i förhållande till antal kvinnliga respektive manliga utövare måste balanseras. Här ingår det att ge ett långsiktigt ekonomiskt och annat stöd till kultur- och fritidsverksamheten i stadens regi samt inom ramen för vårt mångfacetterade föreningsliv.

Fältsekreterarna arbete ska vara uppsökande och förebyggande med ungdomar på individ-, grupp och strukturell nivå. Stor vikt måste läggas på bred prevention. Fältsekreterarnas uppsökande arbete för att bland annat få till en trygg och effektiv kontakt och dialog med ungdomar har socialt förebyggande effekter.

Ungdomsmottagningen fyller en mycket viktig funktion i att främja fysisk och psykisk hälsa med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa samt rättigheter hos unga.

Under 2026 prioriteras uppgifterna att:

- Fortsätta att arbeta med konkreta trygghetsskapande åtgärder för kultur- och fritidslivet i Sundbyberg.
- Skyndsamt presentera stadens idéer, i samverkan med långsiktigt stabila fastighetsbolag, om en ambitiös planering för framtidens idrottsanläggningar. Det innefattar både underhåll av befintliga och byggande av nya anläggningar, inklusive en tydlig ambition för slutgiltigt verkställande av planerna för till exempel framtidens Örvallen.
- Återuppta Liberalernas tidigare initiativ med en hållbar spontanidrottsplats på is. På flera ställen i Sundbyberg genom konceptet Isbiten.
- Utveckla Sundbybergs IP till att vara en kvalitativ och modern idrottsplats i framtiden.
- Tillsammans med kommunstyrelsen och stadsmiljö- och trafiknämnden arbeta med en strategi för hur kultur- och fritidsfrågorna ska komma in tidigare och tydligare i planprocessen.
- Ge kultur- och fritidssektorn tillsammans med sektorn för lärande och bildning i uppdrag att utreda förutsättningar för att etablera en eller flera profilklass/er för årskurserna 7-9 i idrott. I samverkan med föreningslivet.
- I samverkan med förskolenämnden och grundskole- och gymnasienämnden arbeta läsfrämjande med en bred parlör av läsfrämjande aktiviteter.
- I samverkan med berörda nämnder ta fram en plan för hur Sundbybergs stad ska arbeta strategiskt med folkhälsa för barn och unga.

Stadsmiljö- och trafiknämnden

Övergripande mål: *Prioritera och färdigställ startade och beslutade projekt. Prioritera klimatsatsningar som t ex VA-planering och genomförande. Prioritera drift och underhåll av Sundbybergs livsmiljöer stadsutveckling, Prioritera hållbar ekonomi i balans.*

Vi lever i en tid med många utmaningar såväl i världen, Europa, Sverige som i Sundbyberg. Krig, klimatförändringar, migration, kriminalitet. I denna tid är det extra viktigt att se vad som händer i omvärlden, och framför allt då försöka förstå hur det kan komma att påverka Sundbyberg. En förstärkt omvärldsbevakning blir därför ett av de medel vi liberaler vill använda för att stå bättre förberedda för de skeenden/förändringar som kommer att påverka Sundbyberg. Alltid med ett medborgarperspektiv i fokus.

Klimatet är en vår tids största utmaningar. Hållbarhet är en nödvändighet och stadsutveckling är en motor för hela stadens framväxt. Detta har sin utgångspunkt i stadens översiktsplan och där tillhörande riktlinjer samt stadens VA-plan som antogs 2023-12-11.

I samklang med detta anser Liberalerna att utbyggnaden och utvecklingen av staden ska ske med eftertanke och en tydlig prioritering bland stadsutvecklingsprojekten, där redan pågående och antagna projekt ska prioriteras och genomföras först. Stadskärnans unika karaktär ska bevaras när de centrala delarna utvecklas och järnvägen grävs ner. Byggnaderna ska vara i samklang med omgivningen och dagsljuset ska fortfarande nå ner på gatorna och mellanrummen mellan husen ska värnas. Vi värnar om att våra gemensamma livsmiljöer ska vara tillgängliga för alla. En god tillgänglighet till gator, torg, parker och fritidsområden är fundamentalt för att alla ska kunna delta i samhällslivet på lika villkor. Vi fokuserar på livet mellan husen för en god livsmiljö och en levande stad.

När nedgrävningen av järnvägen är rejält försenad ska den befintliga livsmiljö som finns i Sundbybergs stadskärna skötas om och underhållas, tills det nya centrala Sundbyberg står klart.

I Liberalernas Sundbyberg bejakar vi innovativa lösningar och mångfald när det gäller bostadsmarknaden med Agenda 2030 och programmet för ett hållbart Sundbyberg 2030 - lokal Agenda 2030 - som styrande verktyg vilka tar hänsyn till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Liberalerna anser att ett starkt kommunalt engagemang för hållbarhetsfrågorna är avgörande för att uppnå en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

I Liberalernas Sundbyberg kan boende och besökare ta sig fram såväl gående, med cykel och med bil. på ett tryggt och enkelt sätt. Jämlika parkeringsmöjligheter för alla boende - såväl i nya som i äldre områden ska finnas.

Mobilitetsprogrammet ska utvecklas i denna riktning.

I Liberalernas Sundbyberg rustas det för svårare väderförhållanden, där VA-planen är ett avgörande instrument för att möta klimatförändringarna.

Förutom nödvändigheten av ett stabilt vatten- och avloppssystem samt god dagvattenhantering behövs ett väl utbyggt elnät med tillräcklig kapacitet.

Liberalerna kommer att bevaka att stadens gröna ytor bevaras vilket innebär en varsam exploatering. Den beslutade grönytefaktorn ska gälla. Vi känner ett stort ansvar för det långsiktiga skyddet och vården av stadens naturreservat, Kymlinge och Lötsjön-Golfängarna, vilka båda har tillkommit på liberalt initiativ. Dessa naturreservat behövs för att kunna ge sundbybergarna rekreationsområden som möjliggör ett aktivt friluftsliv under alla årstider. Att värna Kymlinge är också ytterst viktigt för bevarandet av den biologiska mångfalden och unika kulturhistoriska miljöer. På de ytor som frigörs när järnvägen grävs ner bör parker, gröna stråk och mötesplatser skapas.

För att kunna genomföra en god samhällsutveckling via den del som avser stadsutveckling kommer liberalerna att ta utgångspunkt i väl avvägda befolkningsprognoser med olika variabler som demografisk utveckling, befolkningsutveckling och bostadsförsörjning.

Då Sundbyberg har haft och även framåt står inför stora utmaningar vad gäller kommunal ekonomi och investeringar kommer vi liberaler att prioritera och följa upp att rätt satsningar görs. Samt att såväl de budgeterade kostnaderna för investeringarna samt drift och underhåll innehålls.

Vi Liberaler vill värna om en hållbar ekonomi i balans och vara aktsamma med sundbybergarnas skattepengar.

Under 2026 vill Liberalerna prioritera att:

- 1. Att Sundbyberg har en balanserad ekonomi i balans som grund för utveckling och underhåll av alla stadens livsmiljöer*
- 2. Att tillse och följa upp att ett väl fungerande vatten- och avloppsnät finns i staden.*
- 3. Att det framgent byggs med eftertanke med bevarande av grönytor och omhändertagande av dagvatten för miljön och med tanke på klimatet, att befintliga allmänna gemensamma ytor underhålls och utvecklas.*
- 4. Att boende i hela Sundbyberg ska ha samma möjligheter att få boendeparkering, såväl för de bostäder som redan finns och de bostäder som planeras och byggs framåt.*

Därefter i oberoende prioriteringsordning:

- Dubbelrikta trafiken på Madenvägen bakom Hornbach*
- Etablera en permanent toalett vid Lötsjön*
- Verka för utveckling av "Gamla elverket" vid Hamngatan tillsammans med fastighetsägaren*
- Utredda försäljning av Alby säteri*
- Utredda rivning av Ursviks gård*
- Utnyttja den digitala infrastruktur som möjliggörs av Sundbybergs stadsnät, för att tex etablera digitala trafikskyltar*
- De ekonomiska beslut som tas, måste stå i samklang med det ekologiska kretsloppet. Stadens upphandlingar ska styras av tjänstens eller produktens totala livscykel (sett ur ett hållbarhetsperspektiv, allt från var det produceras till den uppskattade livslängden)*

Byggnads- och tillståndsnämnden

Övergripande mål: *Verkställa en professionell, effektiv, transparent och tydlig hantering av alla ärenden med medborgarnas service i fokus.*

Byggnads- och tillståndsnämnden är en myndighetsnämnd och har att följa de lagar och förordningar rörande plan- och bygglagen, plan och byggförordningen med tillhörande föreskrifter m.m. Dessutom är nämnden ansvarig för miljö- och hälsoskyddsområdet och därtill hörande uppdrag.

Detta ställer höga krav på effektivitet, professionalism och rättssäkerhet för företag och privatpersoner när det gäller allt från bygglov till utskänkningstillstånd.

Under 2026 vill Liberalerna prioritera att:

- Följa upp genomförandet av digitaliseringen av bygglovshanteringen inklusive arkivering av gamla ärenden för att öka effektiviteten och säkerställa rättssäkerheten.
- Kommunikationen mellan näringsidkare och sektorn blir tydligare så att överklaganden minimeras, innebär ökad servicegrad och ökad kundtillfredsställelse.
- Taxorna för bygglov ska vara rättvisa och förutsägbara under längre tid samt vara i paritet med jämförbara kommuner.
- Införa kommunala tjänstegarantier. Staden ska hålla vad den lovar, annars ska tillståndsavgiften skrivas ned till 0 kronor.
- Bidra att göra byggregler för privatpersoner i kommunen enhetliga, tydligare och lätta att hitta. Duvbo med Riksintresset behöver fokuseras i synnerhet.
- Verka för att större lägenheter byggs och andelen ökar i kommunen så att familjer som växer har en möjlighet att stanna och inte behöver söka alternativ utanför.
- Verka för att dagens NKI undersökningar blir mer rättvisande och omfattar fler grupper än bara de som fått beviljade bygglov. Modellen för dagens NKI ger inte en komplett bild av kundnöjdhet.

Koncernen Sundbybergs stadshus AB

Övergripande mål: *Samtliga bolag inom kommunkoncernen ska verka för att möta stadens behov av service på ett hållbart och kostnadseffektivt sätt.*

Sundbybergs stadshus AB

Kommunkoncernen är väsentlig för att implementera agenda 2030 och uppnå av staden beslutade miljö- och klimatmål. Det innefattar exempelvis att bolagens verksamhet ska ha noll nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2030. Norrenergi AB och Söderhalls Renhållningsverk AB är centrala aktörer i omställningen till ett klimatneutralt Sundbyberg.

Förvaltaren AB

Vi tror på blandade boendeformer i alla stadsdelar. Med en större variation bland stadens boendelösningar blir det enklare för invånarna att hitta ett hem som passar just dem, oavsett i vilket stadium i livet man befinner sig. Blandade bostadsformer i alla stadsdelar gynnar dessutom integration och minskar kriminalitet. Därför ska ombildning erbjudas Förvaltarens hyresgäster i stadsdelar där hyresrätten dominerar.

Samtidigt ska Förvaltaren ha en tillräckligt omfattande volym av hyresrätter för att säkerställa ett professionellt allmännyttigt bostadsbolag som har tillräcklig med specialkompetens och kan arbeta hållbart ur både ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt/klimat-perspektiv.

Förvaltaren ska förbättra servicen till sina hyresgäster. Bolagets kommunikation ska vara tydlig och relevant. Byggnader ska systematiskt energieffektiviserats bland annat med solceller på taken där så är möjligt. I samband med renoveringar ska hyresgäster ges stor möjlighet att ta ställning till olika renoveringsnivåer, för att på så sätt lättare kunna påverka sin framtida hyreskostnad. Bolaget ska även ta ett aktivt ansvar för att öka tryggheten i sina bostadsområden.

Liberalerna vill att Sundbyberg ska ligga i framkant i klimatomställningen och ta vara på ny teknik och lokalt engagemang. Energigemenskaper, där hushåll, företag och kommunala aktörer samarbetar för att producera, dela och använda förnybar energi, är ett konkret sätt att minska klimatpåverkan, stärka energisäkerheten och sänka kostnaderna för både boende och verksamheter.

Förvaltaren AB har en stor fastighetsportfölj, direktkontakt med tusentals hushåll och en uttalad roll i stadens hållbarhetsarbete. Detta gör bolaget väl positionerat att undersöka och initiera energigemenskaper, exempelvis genom:

- Att underlätta etablering och utveckling av solcellsanläggningar på bolagets fastigheter
- Att samverka med boende, föreningar och företag för att starta lokala energigemenskaper
- Energidelning mellan olika fastigheter och stadsdelar
- Att skapa robustare lokala elnät, särskilt om energilagring (till exempel batterier) kopplas in

Lokalfastigheter i Sundbyberg AB

Lokalfastigheter i Sundbyberg AB ska även fortsättningsvis försörja stadens verksamheter med ändamålsenliga och hållbara lokaler. Bolaget ska förvalta, förvärva, avyttra, bygga och utveckla fastigheter samt lokaler för stadens räkning. Upprätta en fastighetsutvecklingsplan för stadens fastigheter samt upprätta strategiska underhållsplaner för hållbar drift och underhåll. Bolaget ska även fortsättningsvis driva arbetet med att uppföra solceller på stadens byggnader samt aktivt delta i arbetet med utveckling av energigemenskaper som kommer att leda till energioptimering och stödja den gröna omställningen.

Sundbybergs Avfall och Vatten AB (SAVAB)

Sundbybergs Avfall och Vatten AB (SAVAB) spelar en avgörande roll för ett moderniserat och utbyggt vatten- och avloppsnät. Genomförandet av VA-planen är viktigt för att VA-försörjningen långsiktigt ska kunna säkerställas och är en förutsättning för att staden ska kunna utvecklas hållbart. Det i sin tur är direkt kopplat till stadens detaljplanearbete och planering av nödvändig VA-försörjning med tillräcklig kapacitet. Staden och SAVAB har undertecknat ett mark- och samarbetsavtal som ger förutsättningar för en tydligare rollfördelning vid projektplanering. Gemensamt arbete i enlighet med avtalet pågår och kommer att behöva prioriteras även 2026.

För att växa hållbart krävs även noggrant genomtänkta avfallslösningar. Nya insamlingssystem för förpackningar ska planeras och implementeras, sopsugssystemen optimeras och ytor säkerställas. Detta kräver nya arbetssätt både inom bolaget för att säkerställa möjligheten för våra invånare och fastighetsägare att hantera nya lagkrav kring förpackningar.

Sundbybergs Stadsnät AB och Sundbybergs Bredband AB

Dessa bolag utgör stadens digitala infrastrukturbolag, som ger både den kommunala administrationen och alla sundbybergare en robust och säker uppkoppling. De utgör möjligheten att effektivisera alla olika sektorer inom staden på ett informationssäkert sätt, dessutom att transportera olika typer av välfärdstjänster direkt till medborgarna på ett fullgott säkert sätt med redundans. De är en resurs som staden har total rådighet över för till exempel trygghetsfrämjande stödsystem inom omsorgen, system för styrning av trafikflöden samt driftoptimering i fastigheter.

Norrenergi AB

Norrenergi AB ägs i dag till 2/3 av Solna stad och till 1/3 av Sundbybergs stad. Liberalerna i Sundbyberg anser att ett fullt ägande i samhällsviktiga kommunalägda bolag hade varit av stor vikt. Emellertid är detta inte realiserbart för närvarande.

Idag har Norrenergi använts sig av renat avloppsvatten från Stockholms Stad för att detta håller en högre temperatur i sin tillverkning av fjärrvärme. Det har medverkat till att Norrenergi har kunnat leverera billigare fjärrvärme än annars.

Nu har Stockholms stad beslutat att allt deras avlopp ska gå till Sickla reningsverk, alltså inte alls nära oss i Sundbyberg. Det innebär att om vi ska försörja befolkningen i Sundbyberg och Solna med värme och kyla att betydande investeringar kommer att behövas göras. Investeringarna har redan planerats. Men kan komma att behövas godkännas politiskt.

Under året vill Liberalerna prioritera att:

- *Förvaltarens hyresgäster ska tillhöra de nöjdaste i Stockholmsområdet*
- *Förvaltaren ska lägga större fokus på en mångfald av boendeformer i alla stadsdelar*
- *Förvaltarens ägardirektiv skall uppdateras för att möjliggöra ombildning i stadsdelar där hyresrätten dominerar som bostadsform, samt möjliggöra uppförande av ägarlägenheter*
- *Förvaltaren ska bedriva sin verksamhet med största möjliga kostnadseffektivitet i syfte att hålla hyrorna nere*
- *Förvaltaren ska på alla sätt bidra till hållbarhet och till omställning till klimatnytta*
- *Förvaltarens hyresgäster ska så långt möjligt kunna påverka hyran genom att välja standard-/renoveringsnivå*
- *Förvaltaren ska uppmuntra och stödja social aktivitet, boendegemenskap och föreningsliv i sina bostadsområden*
- *Förvaltaren ska undersöka och initiera energigemenskaper*
- *Koncernens byggnader ska systematiskt energieffektiviseras bland annat med stöd av stadens digitala infrastruktur.*
- *SAVAB ska tillsammans med staden tillse att långsiktigt och hållbart säkra stadens framtida behov av vatten och avlopp.*
- *En central kommunkoncernövergripande IT-avdelning skall införas under Sundbybergs stadshus AB och samverka integrerat med Sundbybergs stadsnät AB och Sundbybergs bredband AB.*
- *Koncernens bolag ska noggrant överväga höjning av taxor och avgifter med hänsyn till invånarna, givet den rådande samhällsekonomiska utvecklingen.*

Ekonomiskt appendix

Uttryckt mycket kortfattat så är den tydliga och stora skillnaden mellan styrets förslag till nämndramar och vårt förslag, att vi liberaler i Sundbyberg satsar stort på skolans innehåll – undervisning och kunskapsfokus – medan det rödgröna styret satsar på att stänga av gator för att bygga så kallade lekgator utanför skolor, bygga lådbänkar i naturreservat, gräva upp gator och förnya designen på dessa, trots att gatorna var väl fungerande innan och inte alls var i behov av någon omgörning, göra tillfälliga sommargångator på ställen där de inte skapar något mervärde (till exempel Fredsgatan) utan bara ställer till problem för dem som behöver åka kollektivt.

Vi ansluter oss till det siffermässiga kompendiet i majoritetens förslag till budget, fast med nedanstående förslag till förändringar i nämndramarna för 2026:

Stadsmiljö- och trafiknämnden (STrN)

Av de större nämndernas ramar föreslår center/vänsterstyret även för 2026, för andra året i rad, den i särklass största ökningen procentuellt sett, på STrN - från 145,2 mkr 2025 till 196 mkr 2026, dvs en procentuell ökning med 35%! Det ökade pengaflödet till STrN som föreslås till 2026 ska läggas till den ännu större ökningen som STrN fick i det rödgröna styrets budget för 2025 – från 92,3 mkr 2024 till 145,2 mkr 2025, en ökning med 52,9 mkr eller 57 procent! På bara två år har styret således *mer än fördubblat* pengatilldelningen till STrN – från 92,3 mkr 2024 till 196 mkr 2026 – en ökning med 112 procent!

Ingen annan nämnd har fått ens i närheten så stor procentuell ökning som STrN. Den genomsnittliga procentuella ökningen totalt sett för nämndramarna från 2025 till 2026 är 7,72 procent - från totalt 3170,4 mkr för nämnderna 2025 till totalt 3415 mkr 2026. GGN ökar med 6,99 %, FN med 1,25 %, KFN med 3,2 %, ÄN med 6,2 %, SAN med 4,8 % och BTN med 5,4 %. KS ökar med 16,4 % och STrN – som sagt – med 35 %, vilket är en 4,5 gånger så stor procentuell ökning som genomsnittet av nämnderna!

Mycket av STrN:s verksamhet är inte lagbunden, och nämnden har en historik av att visa stor ekonomisk generositet till verksamhet och installationer av tveksamt nyttovärde, och som knappast kan sägas uppskattas brett av sundbybergarna. Det som är allvarligt är att investeringsbudgetar inte hålls utan ständigt överskrids, vilket följs av ökade kapitaltjänstkostnader. Nämnden måste skapa bättre kontroll på de "rullande" projekt som löper år efter år och på kostnaderna för investeringar som ger både ökad kapitaltjänstkostnad och driftkostnad.

Det finns alltså betydande möjligheter till omfördelning i budgeten från STrN till Grundskole- och gymnasienämnden.

Jämfört med styret föreslår vi en nämndram för STrN för 2026 som är 30 mkr lägre.

Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN)

SAN har till stor del att hantera konsekvenserna av samhälleliga misslyckanden inom andra sektorer – en inte tillräckligt bra skola, arbetsmarknadspolitik, drogpolicy, kriminalitetsbekämpning, integrationspolitik etc. Målet måste givetvis vara att så många som möjligt försörjer sig själva genom lagligt arbete och därmed inte har behov av samhällets försörjningsstöd. En besparing på SAN:s nämndram tjänar som en signal till nämnden att arbeta hårdare med att få människor i arbete.

Jämfört med styret föreslår vi en nämndram för SAN för 2026 som är 30 mkr lägre.

Kommunstyrelsen (KS)

KS har "svällt" över tid vilket till viss del varit motiverat genom att verksamhet utförs effektivare och mer rationellt under KS/stadsledningskontoret än under var och en enskild nämnd. Men när KS nu för andra året i rad av styret tilldelas den näst högsta procentuella ökningen av nämndramarna av de större nämnderna, kan man fråga sig hur det står till med den önskade effektiviteten och rationalitetsvinster. KS går från att få 329,7 mkr 2025 till 384,1 mkr 2026, dvs en procentuell ökning med 16,5 %. Även från år 2024 till år 2025 var KS den nämnd som av styret tilldelades den näst högsta ökningen, då 20,6 %. Mot bakgrund av detta kan KS må bra av en signal om en viss försiktighet med utgifterna.

Jämfört med styret föreslår vi en nämndram för KS för 2026 som är 6 mkr lägre.

Grundskole- och gymnasienämnden (GGN)

Sundbyberg har en av länets lägsta skolpeng. Det är generande. En bra skola grundlägger möjligheten att i framtiden fler försörjer sig själva, färre missbrukar droger, färre hamnar i kriminalitet mm. Sundbybergs stads skolpeng behöver därför höjas.

Styret föreslår en nämndram för GGN vars ökning är något mindre (6,99 procent) än den genomsnittliga ökningen för nämnderna (7,72 procent). I absoluta tal föreslår styret en ökning av GGN:s nämndram från 2025 till 2026 med 65,2 mkr (= 2025: 932,9 mkr, 2026: 998,1 mkr). GGN får alltså i absoluta tal en ökning som bara 14,4 mkr mer än STrN:s ökning, som är 50,8 mkr i absoluta tal. "Lekgator" som inga barn leker på, och skolundervisning, får alltså nästan lika stor ökning av styret. Det är självfallet inte en rimlig prioritering.

Jämfört med styret föreslår vi en nämndram för GGN för 2026 som är 60 mkr högre.

Kultur- och fritidsnämnden (KFN)

Vid sidan av skolan har kultur, idrott och andra fritidsverksamheter liknande goda effekter på samhället i stort som en bra skola, och man kan lägga till folkhälsa, demokratisk fostran och integration. Ett tillskott till KFN bör ges för att dels snabba på bygget av idrottsanläggningarna på Ör, dels för att hålla deltagaravgifterna i verksamheterna nere, för att motverka klasskillnader.

Trots att styret i ord ofta delar vår analys rörande samhällsnyttan av kultur-, idrotts-, och fritidsverksamheter, så tilldelar de KFN en mycket blygsam ökning, 176,4 mkr 2026, jämfört med 170,9 mkr 2025, i absoluta tal + 5,5 mkr, eller i procent + 3,2%, dvs mindre än hälften av den genomsnittliga procentuella ökningen på 7,72 procent.

Jämfört med styret föreslår vi en nämndram för KFN för 2026 som är 5 mkr högre.

Äldrenämnden (ÄN)

Även inför 2026 är ett viktigt liberalt krav att staden ska ha en syn- och hörselinstruktör. En för våra äldre ur många aspekter viktig funktion, som skulle rymmas i den extra miljonen.

Jämfört med styret föreslår vi en nämndram för ÄN för 2026 som är 1 mkr högre.